

Jihočeská universita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra etiky, psychologie a charitativní práce

Bakalářská práce

Úloha sociálního pracovníka v integraci klientek pracujících v prostituci

Vedoucí práce: Mgr. Martina Pavelková

Autor práce: Eva Matyášová

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Ročník: 4.

2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

Podpis autora

Poděkování.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Martině Pavelkové za cenné rady a odborné vedení bakalářské práce. Poděkování patří i organizaci ROZKOŠ bez RIZIKA, která mě v době studia přijala jako praktikantku a vzbudila ve mně zájem o sociální práci s prostituujícími ženami. Dále bych také chtěla poděkovat rodině a svému partnerovi za podporu, kterou mi poskytovali při zpracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Vymezení pojmu prostituce	3
1.1 Co je prostituce?	3
1.2 Co motivuje ženy k poskytování placených sexuálních služeb?	5
1.3 Druhy prostituce	7
1.4 Formy prostituce	9
1.5 Historie prostituce.....	10
2 Právní aspekty prostituce	14
2.1 Zákon č. 40/2009 Sb.	14
2.2 Obecní vyhlášky	17
3 Práce s prostituujícími ženami.....	18
3.1 Resocializace v prostituci	18
3.2 Metody sociální práce s ženami poskytujícími placené sexuální služby.....	23
3.2.1 Pravidla přístupu a kontaktování při terénní sociální práci.....	26
3.2.2 Nejčastěji řešené problémy prostituujících žen.....	27
3.3 Institucionální pomoc	28
3.4 Prevence vyloučení z legálního trhu práce	29
3.5 Pomáhající organizace	30
3.5.1 ROZKOŠ bez RIZIKA	30
3.5.2 LaStrada Česká republika o. p. s.	32
Závěr.....	34
Seznam literatury.....	38
Abstrakt	40

ÚVOD

Svět sexbyznysu a úloha sociálních pracovníků při práci s klientkami pracujícími v prostituci je náročná a není ani bezpečná. Sociální práci s touto specifickou skupinou by mělo být věnováno dostatečné množství pozornosti a neustále pracovat na jejím zdokonalování, a tím i zlepšení podmínek v celém tomto odvětví. Pokud má žena zájem odejít ze světa prostitute a projít procesem resocializace, nebude to pro ni nijak lehké. Proto je v tomto případě velmi důležitá podpora a pomoc ze strany sociálního pracovníka.

Hlavním cílem této bakalářské práce je představení procesu resocializace a metod, užívaných sociálními pracovníky při práci s prostituujícími ženami. Proces resocializace není jednoduchý pro sexuální pracovníci ani pro pomáhajícího pracovníka. Je tedy potřeba, aby byl sociální pracovník dostatečně kvalifikovaný ve svém oboru a s těmito ženami mohl pracovat.

V první kapitole je představeno, co vůbec prostituce znamená. Jaká je charakteristika žen nabízejících placené sexuální služby a rozdělení žen podle typu. Dále co motivuje ženy pro vstup do světa sexbyznysu. Jsou zde také popsány druhy a formy prostituce, přičemž formy jsou rozděleny dle prostředí.

V závěru kapitoly je stručně shrnuta prostituce v rámci historie. Prostituce vznikala jako posvátná, a přetransformovala se až do prostituce legální. Je zde představeno také období od antiky až po moderní soudobou společnost, a to, jak se v nich prostituce vyvíjela. Zda byla společností přijímána či se jí snažila odstranit.

Druhou kapitolou je legislativní rámec v České republice, jenž ohraničuje prostituci. Jde o zákon, který může sexuální pracovníci postihnout za vykonávanou činnost. Dále pak, jak mohou být trestně postihnuty negativní jevy spojené s prostitucí, jako je kuplířství či obchodování s lidmi. V neposlední řadě jsou představeny obecní vyhlášky, které do jisté míry ohrožují sexuální pracovníce

Třetí kapitolou už je samotná sociální práce s prostituujícími ženami. Je zde popisován proces resocializace. Co proces resocializace znamená, co ji doprovází a jak ženy ze světa sexbyznysu odcházejí. Kapitola je také obohacena o osobní zkušenosti terénních pracovníků projektu Magdala, které pracují s prostituujícími ženami. Pro příklad jsou představeny dva příběhy bývalých sexuálních pracovníků.

Tato kapitola také zahrnuje metody užívané sociálními pracovníky při práci s prostituuujícími ženami. Metody jsou rozděleny podle prostředí, v němž jsou vykonávány. Dále jsou zde představena pravidla přístupu, navazování kontaktu se sexuálními pracovníky a nejčastější problémy prostituuujících žen řešené se sociálními pracovníky. Důležitou částí kapitoly jsou také možnosti prevence proti vyloučení žen z legálního trhu práce.

Jako poslední jsou popsány dvě organizace, které pomáhají prostituuujícím ženám. Jedná se o organizaci ROZKOŠ bez RIZIKA a organizaci La Strada. Obě organizace jsou zacílené na pomoc této specifické skupině, ale každá se zaměřuje na pomoc v jiném odvětví světa sexbyznysu.

1 VYMEZENÍ POJMU PROSTITUCE

1.1 Co je prostituce?

Nejdříve bych ve své práci chtěla vysvětlit, co vůbec znamená pojem prostituce a jak vznikl. Dále, jak charakterizujeme prostituující ženy, formy prostituce, její druhy a v neposlední řadě, co ženy k poskytování placených sexuálních služeb motivuje. Chtěla bych také upozornit na to, že ve své práci se budu věnovat pouze ženské prostituci.

Pojem prostituce vychází z latinského slova prostituere, což v překladu znamená vystavovat se. V dnešní době je výraz chápán jako hetero- nebo homosexuální styk, kdy nejde vždy jen o soulož, za účelem získání finančních, materiálních odměn či nějakých jiných možných výhod. Prostituce se dnes také přetřansformovala do nového pojmu sexbyznys, který má upozorňovat na to, že jde především o vytvoření ekonomických vztahů a získání finanční odměny. Placené sexuální služby nabízejí tzv. sexuální pracovnice. Toto označení pro ženy vzniklo na základě usilování o akceptaci prostituce jako legálního zaměstnání, které bude vymezeno zákony pracovního práva, bude utvářet přijatelné podmínky pro vykonávání služeb a ochráni pracovnice před vykořisťováním. Vznik označení sexuální pracovník/ce také zapříčinila snaha o svobodnou volbu tohoto povolání, stejně tak jako si člověk může např. vybrat své pohlaví - viz transgender.¹

Charakteristika prostituujících žen

V knize „Sociální práce v praxi“ uvádí Hana Malinová, ve své kapitole „Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby“, na základě sesbíraných dat při vyšetřování jednotlivých klientek charakteristiku a průměrný věk žen poskytujících sexuální placené služby.

Věkový průměr se stále udržuje mezi 23 – 24 lety, i když v dnešní době existují ženy, které jsou schopné provozovat prostituci i ve věku nad 50 let. Dívky mladšího věku (okolo 18 let) a ženy kolem 40 let a výše se vyskytují spíše na ulicích, přičemž noční a erotické kluby upřednostňují dívky kolem 22 let. Je možné, že s mladšími dívkami je mnohem snadnější manipulovat. A to jak z fyziologického ohledu, tedy možnosti a ochoty vystřídat více sexuálních partnerů, tak z psychologické stránky. Mladé dívky jsou

¹ZIKMUNDOVÁ, Martina, Prostituce. In Weiss, Petr a kolektiv (eds.), Sexuologie. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2010, s. 639. ISBN 978-80-247-2492-8

snadněji ovlivnitelné a povolné vůči rizikovému chování. Vzniká tak pro ně ale také větší riziko, z důvodu, že jejich čistý mladistvý vzhled, neprofesionalita a snadná manipulace láká jejich zákazníky k provozování nechráněného sexu. Dalším problémem je to, že jsou si vědomy veškeré pozornosti, která na ně dopadá. Vydělají si větší obnos peněz, ale ztrácejí povědomí o tom, jakým rizikům se svým postojem a chováním vystavují. „Americký badatel G. M. Caplan (1984) upozorňuje na fakt, že prostitutkami se v mnoha případech stávají dívky, které odešly z domova, mnohé z nich dokonce z domova utekly, jiné byly z domova prostě vyhozeny (runaways, throwaways).“²

Dále jsou pak prostitutky ve věku 23 let a výše. Tyto ženy jsou ve své práci nezdědka opatrnější než mladé dívky, a také profesionálnější. Nemálo z nich se již dostalo do kontaktu se sociálním pracovním týmem, který je zaměřený na danou cílovou skupinu. U těchto sexuálních pracovníc je rovněž velká pravděpodobnost, že už navštívily zdravotnické zařízení nebo nějaké poradenské centrum, kde byly nejen vyšetřeny na pohlavně přenosné choroby, ale organizace jim zprostředkovala i důležité informace (např., co organizace nabízí, jaká je prevence atd.) či preventivní pomůcky (např., kondomy, lubrikační gely atd.). Není nezvyklé, že tyto ženy mají doma vlastní děti a stálý vztah s mužem.³

Rozdělení prostitutek dle typu

Podle Zikmundové se prostitutky dále dělí podle typologie:

a) Profesionálky

Pro tyto ženy je poskytování sexu za peníze plnohodnotným zaměstnáním. Mají své hranice a pravidla, které si samy určují a dodržují je. Nejvíce jim záleží na materiálním zisku, málokdy si vytvářejí plnohodnotné vztahy. Pokud se tomu tak stane, často jde například o zvířata či domácí mazlíčky. Pro tyto ženy je totiž typické, že jsou do jisté míry citově ploché. Vyskytují se případy, kdy pracují samy na sebe bez jakéhokoliv manažera, např. v hotelích, klubech, eskortech atd.⁴

² MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, Praha: Portál s.r.o., 2005, s. 251 - 252. ISBN 80-7367-002-X

³ Tamtéž, s. 251 – 252.

⁴ ZIKMUNDOVÁ, Martina, Prostituce. In Weiss, s. 642.

b) Poloprofesionálky

Poskytování sexuálních služeb za peníze pro ně není plnohodnotné zaměstnání. Jde spíše o nouzové řešení či přívídělek. Stejně jako profesionálky mají nastavené hranice, ale ne ve všech případech je dodržují. Tyto ženy jsou totiž často omezené nutností výdělku, který musejí odevzdat buď pasákovi či rodině, popřípadě jej okamžitě někam investují. Může se u nich projevovat jak citová závislost, tak i závislost na návykových látkách. Pro peníze nebo poskytnutí nějaké protislužby klidně zahodí svá pravidla a překročí hranice. Jsou největší skupinou provozující prostituci a své služby nabízejí jak na ulici, tak i uvnitř hotelů, klubů, bytů atd.⁵

c) Amatérky

Tento typ žen poskytuje sex za peníze pouze příležitostně. V první řadě se jedná o mladé dívky, které utekly z domova nebo výchovného ústavu, často jsou drogově závislé. Své služby nabízejí za vše možné, za peníze, drogy nebo pro členství v partě. Nemají žádná pravidla ani hranice, vcelku ani nepřemýšlejí o tom, jak rizikové je tuto činnost vykonávat. V druhé řadě jde o starší ženy, které hledají dobrodružství nebo si pouze chtějí přivydělat nějaké peníze. Jejich způsob práce spočívá v tom, že se upraví a vyrazí do nějakého klubu ve městě. Když se jim v klubu naskytne možnost poskytnutí sexu za peníze, nejsou proti, ale rizikovým faktorem zde je nechráněný sex či nebezpečné sexuální praktiky.⁶

1.2 Co motivuje ženy k poskytování placených sexuálních služeb?

Další důležitou částí této bakalářské práce je důvod, proč vůbec ženy vstoupí do oblasti prostituce. Vstup do této oblasti může být ovlivněn několika faktory. Zde budu tedy zpracovávat tři druhy motivace, ovlivňující ženu při prvotním podnětu k provozování prostituce.

1. Žena motivovaná vnějším tlakem

Tyto ženy jsou při poskytování sexuálních placených služeb silně ovlivněny svým okolím a životní situací, v níž se nacházejí. Pro dnešní dobu je typické, že ženy se stávají tzv. hlavou rodiny, co se týče financí. Nemusí jít pouze o obstarání svých dětí, partnera,

⁵ ZIKMUNDOVÁ, Martina, Prostituce. In Weiss, s. 643.

⁶ Tamtéž, s. 643.

manžela, ale i širší rodiny. Například v romských komunitách je obvyklé využívání půvabu žen ke zprostředkování peněz na obživu nejen pro vlastní rodinu, ale také blízké příbuzné.⁷ V Čechách se odhaduje množství obchodovaných žen, tedy nějakým způsobem vydíraných, fyzickým či verbální násilím nucených do prostituce, na 10% oproti 90%, které provozují tuto činnost dobrovolně. Obecně se dá říci, že obchodováním jsou nejvíce ohroženy ženy vykonávající prostituci na ulici, mladé dívky a v neposlední řadě cizinky.⁸ Další významnou roli zde hraje funkčnost jejich původní rodiny. Špatné zacházení v rodině, spojené s nedostatkem financí a pracovních možností v jejich okolí, má za následek pocit úlevy při vstupu do prostituce.⁹

2. Motivace způsobená vlastní potřebou

V tomto případě jde o ženy, které ve svém soukromém životě rády střídají více partnerů. Proto se vstupem do prostituce stává jejich povolání částečně i jejich koníčkem. Nemálo žen o sobě tvrdí, že při sexuálním styku cítí do jisté míry vzrušení nebo dokonce prožijí orgasmus. Pocit vzrušení a prožití orgasmu se samozřejmě odvíjí od atraktivnosti klienta, takže není pravidlem. Prvotní otázkou, kterou si ženy kladou, je, „proč bych si za to nevzala peníze“ a důvodem pro vstup do prostituce je osobní kontakt s někým, kdo je do této oblasti zainteresovaný a se vstupem jí pomůže. Promiskuita sebou nese převážně i snadné překonání ostychu, v prostituci se ale žena nachází v poměrně jiné situaci, než byla doposud zvyklá. Je nejen nucena překonat nesmělost a obavy, ale musí být i schopna říci si o zaplacení služeb předem. Pokud takováto žena získá status prostitutky, změní se tím její pohled na sebe sama, a zároveň i pohled společnosti na její osobu. Jelikož je přece jen rozdíl v tom mít více partnerů pouze a čistě po zábavu, a více partnerů za účelem získání finančních prostředků.¹⁰

3. Žena motivovaná racionální úvahou

Úvahou těchto žen bývá sex jako prostředek pro vydělání více peněz než v běžném zaměstnání a výhoda časové flexibility. Dalšími podstatnými znaky jsou:

- Možnost poskytování sexuálních služeb v nočních hodinách. Z tohoto hlediska může být prostituce lukrativní pro osamocené matky s malými dětmi, kdy s nimi mohou trávit čas přes den a večer pracovat.

⁷ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 253.

⁸ ZIKMUNDOVÁ, Martina, Prostituce. In Weiss, s. 647.

⁹ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 253.

¹⁰ Tamtéž, s. 253-254.

- Možnost poskytovat sexuální služby jen vybrané dny v týdnu. Tento způsob může nejvíce vyhovovat studentkám.
- Možnost neprolínat svůj pracovní svět s osobním životem. Výhodou je to pro homosexuální prostitutky, které mají doma partnerku a sex s muži je pro ně pouze prací. Nemůže se u nich projevit žádný mravní konflikt, jelikož si nevytvoří žádný bližší citový vztah se zákazníkem.

I mladé atraktivní studentky mohou prostituci považovat za krátkodobé řešení, jak získat potřebné finance na studium. Prostituci nejčastěji vykonávají v oblastech, které jsou pro ně nejlukrativnější, jako je eskort nebo navštěvování nočních klubů. Po ukončení studia mívají tyto dívky problém začlenit se zpět na běžný trh práce. Jsou zvyklé na přísun většího množství peněz, než mohou získat v obvyklém zaměstnání. Největším problémem je, že peníze u nich pozbývají významu nebo se naopak stávají pro ně tím nejdůležitějším. Prostituce jim tak nabízí možnost získat větší obnos peněz za krátkou dobu, přičemž v běžném zaměstnání by to trvalo déle a s penězi by se musely naučit hospodařit.¹¹

1.3 Druhy prostituce

a) Mužská

U mužské prostituce je stále zvětšující se skupina homosexuálních prostitutů. Jde ve většině případů o chlapce či mladé muže, kteří jsou orientováni na stejné pohlaví jen z komerčních důvodů. Často jsou to mladiství, u kterých byl vývoj postižen nefunkční rodinou, pocházejí z náhradní rodinné péče, mohou být na útěku z nápravných zařízení či byli po dovršení 18 let propuštěni. Věkový průměr homosexuálních prostitutů se prudce snižuje. Pohybuje se okolo 17 let, kdy jejich kariéra začíná a končí okolo 20 let. Málokdy se můžeme setkat s prostituujícím mužem nad 30 let.¹²

Velká většina mužů nabízejících placené sexuální služby je závislá na alkoholu, drogách, hracích automatech. Není nic nezvyklého, když páchají trestnou činností, jakou jsou např. krádeže na svých klientech, potažmo i na sobě navzájem. Často účinkují i v pornografických filmech, které jsou zaměřené na homosexualitu. Dle statistik Národní referenční laboratoře je tato skupina nejvíce riziková k onemocnění a přenosu choroby

¹¹ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 254 - 255.

¹² URBAN, Lukáš; Dubský Josef, Sociální deviace, Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008, s. 135. ISBN 978-80-7380-133-5

HIV/AIDS. Homosexuální prostitutky své služby nabízejí na ulici, nejčastěji ve veřejných prostorách jakými jsou například nádraží. Dále se pak sdružují ve vybraných gay klubech, a proto jsou pro ně nejvíce lukrativní velká města, hlavně naše hlavní město Praha.¹³

Menší skupinu tvoří tzv. gigolové. Jsou to muži, nabízející sexuální služby ženám za nějaký určitý finanční obnos. Ženy mohou jejich inzeráty vyhledat například v novinách či časopisech s erotickou tematikou.¹⁴

b) Dětská

Jedná se o plošně nejnebezpečnější druh prostituce vůbec. „*Studie uveřejněná v roce 1988 hovoří o tom, že se ročně pohybuje v dětské prostituci 500 tisíc až 1,2 milionu dětí, z toho nejméně 300 tisíc chlapců mladších 16 let a velká většina dětí zahajuje prostituční dráhu před 14. rokem života.*“ V případě dívek je možné pozorovat je spíše na ulicích, jak hledají své zákazníky. Chlapci jsou pro změnu využíváni v uzavřenějším kruhu, například pro poskytování homosexuálních služeb a ve filmech s tematikou dětské pornografie. Dle profesora Finkelhora byly dvě třetiny prostituujících osob sexuálně zneužité v rozmezí jejich 3 – 16 let. Největší problém nastává v situaci, kdy tyto děti neměly možnost se s daným problémem někomu svěřit. Proto u nich chyběla možnost intervence a terapie, kdy nepřítomnost pomoci má za následek vývoj jejich sociálně patologického chování. Dalšími aspekty pro dětskou prostituci je domácí násilí a špatná funkčnost rodiny, kdy děti v těchto situacích utíkají z domovů. Na ulici posléze potřebují najít způsob, jakým si mohou vydělat nějaké peníze, a poskytování sexuálních placených služeb jim přijde jako lepší alternativa než například nějaké kriminální činy. Poznatky jedné studie ukazují, že s prostitucí je spojené i násilí na osobách, které činnost vykonávají. Tělesné násilí se projevuje jak ze strany klienta, tak i pasáka či kuplíře, a nejčastěji jsou jím postihovány právě mladé dívky a děti.¹⁵

c) Ženská

Všechny druhy prostituce jsou úzce propojené, ale ženská prostituce je v dnešní době tou nejrozsáhlejší a nejvíce poskytovanou. Proto také svou bakalářskou práci zaměřuji pouze na ženskou prostituci a zbylé druhy jsem se pokusila jen okrajově

¹³ URBAN, Lukáš; Dubský Josef, Sociální deviace, s. 135.

¹⁴ Tamtéž, s. 135.

¹⁵ VANÍČKOVÁ, Eva, Dětská prostituce. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2007, s. 26 - 27. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2218-4.

reflektovat. Nebudu ji tedy v této kapitole nijak rozsáhle zpracovávat, jelikož na ni bude zaměřený zbytek mé práce.

1.4 Formy prostituce

Poskytování sexuálních placených služeb je možné rozdělovat podle mnoha kritérií. Prvním kritériem, které jsem uvedla výše, je podle typu jedince, jenž sexuální služby vykonává. Druhým kritériem je prostředí, v němž se sexuální služba uskutečňuje. Zde bych tedy zpracovala 5 základních forem prostituce dle prostředí.

Formy prostituce dle prostředí

- **Privátní prostituce**

V této formě mají ženy malou a poměrně stálou klientelu. Provozují ji tzv. luxusní prostitutky.¹⁶ V mnoha případech nejde pouze o poskytování sexuálních služeb, ale pracovnice jsou i schopné klienta doprovázet a reprezentovat ve společnosti. Klienty si zvou do svých luxusně zařízených bytů a stávají se jimi převážně muži s vysokými příjmy.¹⁷

- **Prostituce provozovaná v hotelech**

V tomto případě jde o podobnou formu jako je privátní prostituce, kde je ale rozdílem nestabilita klientů a úroveň žen v této formě. Záleží v hojné míře na druhu hotelů i klientů. Dalším specifikem pro tuto formu je, že ženy disponují vysokým vzděláním, správně společensky vystupují a často ovládají i jeden světový jazyk. Znalost jazyka je pro ně výhodou, jelikož častou klientelou bývají cizinci. Na jejich poskytovaných sexuálních službách si přivydělávají i další osoby, jako jsou např. recepční, taxikáři atd.¹⁸

- **Prostituce provozovaná v bytech**

V dnešní době se jedná o poměrně rozsáhlou formu provozování prostituce. Ženy prostituci provozují ve vlastních bytech, často za spoluúčasti manžela, který zde hraje roli kuplíře. Škála nabízených služeb je pestrá, stejně tak i druh jejich klientů. Mohou jimi být sousedi, stálí klienti i náhodní, zprostředkováni přes inzerát či telefonicky.¹⁹ V této formě se také vyskytují problémové jevy, jako je kriminální činnost (např. okradení zákazníka)

¹⁶ URBAN, Lukáš; Dubský Josef, Sociální deviace, s. 133.

¹⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2003, s. 63. ISBN 80-7178-739-6

¹⁸ Tamtéž, s. 63.

¹⁹ URBAN, Lukáš; Dubský Josef, Sociální deviace, s. 133 - 134.

a špatná mravní výchova dětí (např. provozování sexuálního styku s klientem za přítomnosti dítěte).²⁰

- **Prostituce provozovaná v barech**

V této formě jsou sexuální placené služby poskytovány v sex barech, „masážních“ salonech či „veřejných“ domech. Ve většině případů jsou pracovníci cizinky, které jsou v České republice nelegálně. To má za následek špatné zacházení s těmito ženami. Jsou nucené k vykonávání prostituce, je na nich páčáno násilí, majitelé klubů je vydírají. Dochází zde i k mravnostní trestné činnosti, kdy jsou ženy většinou v začátcích provozování prostituce znásilňované. Celkově je tento druh prostituce provázán s obchodováním s bílým masem.

- **Pouliční a silniční prostituce**

Pouliční a silniční prostituce je nejvíce problémová ze všech pěti předešlých forem. Sexuální placené služby zde nabízejí nejčastěji mladé dívky a mladé ženy s nedostatkem vzdělání.²¹ Tuto formu nejčastěji provozují Romky, pokud jde o cizinky, pak jsou to Ukrajinky, Bulharky a Rumunky. Problémem v této formě je, že mohou být strůjcem i předmětem pro mnohá rizika, např. obchodování s lidmi, podílení se na kriminální činnosti atd. Tyto ženy jsou skoro vždy pod vlivem třetí osoby (kuplíře) a je pro ně opravdu těžké se z onoho vlivu vymanit. Dalším specifickým je závislost na návykových látkách. Ženy užívají drogu, buď z důvodu zvýšení jejich výkonnosti, v jiných případech je k závislosti donutí samotní kuplíři. Celkově jsou tyto prostituující ženy nejvíce ohroženou skupinou, z hlediska nákazy a šíření pohlavně přenosných onemocnění, obchodování s lidmi a násilného chování ze strany kuplířů i zákazníků.²²

1.5 Historie prostituce

Posvátná, pohostinná a legální prostituce

Prostituce měla tři základní podoby. Byla to prostituce:

- Posvátná
- Pohostinná
- Legální

²⁰ CHMELÍK, Jan a kolektiv, *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita.*, s. 64.

²¹ Tamtéž, s. 64.

²² URBAN, Lukáš; Dubský Josef, *Sociální deviace.*, 2008, s. 134.

Podoby neboli dělení prostituce v historii charakterizuje literatura takto:

a) Posvátná prostituce

V mezopotámském Eposu o Gilgamešovi byla první prostitutkou kněžka.²³ Teorie o prostituci jako o nejstarším řemeslu světa vychází pouze z promiskuity a nerespektování sociálního uspořádání rodiny. Babylóňané měli jeden tzv. „nestoudný“ zákon. Každá babylónská žena se musí jednou za život vypravit do Venušina chrámu, kde se poddá cizinci. Pokud žena již jednou do chrámu vkročila, nesmí odejít, dokud jí nějaký cizinec nevloží do dlaně či nepoloží do klína peníz, a pak s ní má pohlavní styk. Musí se poddat prvnímu cizinci, který jí dá tento dar a poté se může vrátit domů. Poté ale už nikdy nesmí nikomu cizímu podlehnout.²⁴

b) Pohostinná prostituce

Ve staré civilizaci byla tato podoba prostituce běžná, jelikož vyplývala z pohostinnosti bližnímu. Kdokoliv překročil práh domu nebo stanu, ať to byl žebrák, lovec, host apod., byl zde roven pánu rodiny, a proto měl právo na všechny projevy pohostinnosti. Pán rodiny mu tak přenechal své lůžko i se ženou. Féničané byli schopni pro pohostinnost obětovat i panenství vlastní dcery. Pohostinná prostituce v heroických řeckých dobách zanikla, a Řekové tak pozbyli mravnosti.²⁵

c) Legální prostituce

V letech 530 před našim letopočtem tedy vznikla zmínka o legální prostituci. Ta byla vedena dvěma cíli. Jedním z cílů byla především ochrana žen a dívek. Tím druhým bylo odstranění ostudných hříchů u mládeže, které jim kazily mravnost. V této době byla prostituce velmi rozsáhlá, každá desátá žena byla prostitutkou. Solon se snažil zamezit špatným mravním vlivům na děvčata a chlapce, proto podpořil zákon, v němž se kuplířství trestalo smrtí.²⁶ Zákon byl posléze zmírněn pouze na peněžní pokutu. Poselství tohoto zákona přetrvalo až do dnešní doby, kdy je obchod s lidmi, kteří pod vedením tzv. kuplíře poskytují sexuální služby, velmi aktuálním tématem.²⁷

²³ RINGDAL, Nils Johan. Nejtěžší povolání světa: kapitoly z dějin prostituce. Brno: Doplněk, 2000. ISBN 80-7239-046-5.

²⁴ DUFOUR, Pierre. Dějiny prostituce I.: Starý Orient, Egypt, Izrael, Řecko. Olomouc: Fontána, 2003, s. 13. ISBN 80-7336-056-x.

²⁵ Tamtéž, s. 12-13.

²⁶ Tamtéž, s. 14.

²⁷ VANÍČKOVÁ, Eva, Dětská prostituce, s. 14.

Antika

Ve starém Řecku se vytvořily různé kategorie prostituce. Jednalo se o tři kategorie, které se od sebe odlišovaly způsobem poskytování sexuálních služeb. Jako první můžeme uvést hetéry. Hetéry měly ve společnosti vysoké postavení a kromě kvalitních sexuálních služeb se pyšnily i vzděláním, hudebním, tanečním nadáním, dále také byly jazykově a společensky vzdělané. V dnešní době se dají přirovnat k japonskému institutu gejš, jelikož se zde nejednalo tolik o prostituci, jako o poskytování společnosti významným a vzdělaným mužům. Druhou kategorií byly auletridy. Tyto ženy většinou ovládaly jednu z forem umění, nejčastěji to bylo taneční či hudební. Byly zvané na různé akce a oslavy, kde tančily a hrály, ale bylo možné je pozvat také do uzavřené společnosti. Přirovnat se k nim v dnešní době dají ženy pracující v erotických klubech. Poslední kategorií jsou deikritami neboli „výstavní dívky“. Jednalo se často o otrokyně nebo ženy, které se dostaly do nepříznivých sociálních podmínek. Ve většině případů pracovaly ve veřejných domech, kde se vystavovaly v otevřených dveřích nebo oknech. Jako by nestačily nucené podmínky, v nichž musely tyto ženy žít, ještě byly každý den vystavovány hanlivým pohledům žen a mužů. Způsob, jakým byly tyto ženy vystavovány, přetrval až do dnešní doby, kde je znakem malých nevěstinců.²⁸

Středověk

Významnou osobou, která v této době přispěla k zákazu zaměstnávání nezletilých dívek a zlepšení životních podmínek žen pracujících v prostituci, byla manželka císaře Justiciána Theodora. Theodora dříve také poskytovala sexuální služby, a proto se zaměřovala právě na tuto problematiku. Středověk byl velkou mírou ovlivňován křesťanstvím, takže se zasazoval o cudnost, pohlavní zdrženlivost a odříkání. Ženy, které nedodržovaly pravidla církve či zákony, byly prohlášeny za čarodějnice a krutě odsouzeny. V průběhu let se ale musela církev s prostitucí smířit, byť jen z minima přínosných důvodů, které jim z ní plynuly, jako byl například příjem z veřejných domů. Tou dobou prostituci využívali nejvíce vojáci a duchovní. Pozdní středověk se vyznačoval nedostatkem morálky, a proto také zažívala prostituce v této době největší rozmach.²⁹

²⁸ VANÍČKOVÁ, Eva, Dětská prostituce, s. 15.

²⁹ Tamtéž, s. 17-18.

Moderní soudobá společnost

V Evropě v 19. století doslova kvetl obchod s dívkami, jelikož zákazníci stále prahli po něčem novém. V této době bylo zaznamenáno i hnutí proti prostituci, které chtělo varovat před vysokým nárůstem pohlavně přenosných chorob. V České republice ještě doznívají snahy o reformy Marie Terezie.³⁰

V roce 1852 vnikl nový trestní zákon, jenž obsahoval reglementaci. Ta předává péči o prostituci obcím, zavádí zdravotní knížky a evidenci prostitutek. V České republice byla zrušena roku 1922. Marie Terezie přispěla několika nařízeními a zákony ohraničující prostituci, jako např., že provozování prostituce bylo potrestáno ostříháním vlasů.³¹

Dále byl přijat Aboliční zákon, který vznikl z důvodu protestu lidí vůči zneužívání moci a nesprávnému zacházení s prostitutkami ze strany policie. Prvním aboličním zákonem v Evropě byl zákon o „potírání pohlavních nemocí“. V Českých školách byla také zavedena sexuální výchova.³²

V druhé polovině 20. století v Evropě přispěla k rozvoji prostituce válka. Poválečným jevem jsou tzv. call-girls. Ženy stále pracují ve veřejných domech, zábavních klubech, ale největší část z nich se uchýlila ke kontaktu s klientem přes telefon, v dnešní době internet. Prostituce byla v této době velmi zredukována z důvodu, že na běžném trhu byl již dostupný sex zdarma, a proto mladí muži neměli potřebu tuto službu vyhledávat. Dá se také říci, že 20. století bylo dobou, kdy se silně rozrůstal obchod s ženami.³³

³⁰ VANÍČKOVÁ, Eva, Dětská prostituce, s. 20.

³¹ Tamtéž, s. 20.

³² Tamtéž, s. 21.

³³ Tamtéž, s. 22-23.

2 PRÁVNÍ ASPEKTY PROSTITUCE

K prostituci, stejně jako k jiným legálním či nelegálním profesím, patří legislativa, která ji ohraničuje. V mé práci je nutné také uvést nejdůležitější zákony a vyhlášky, ovlivňující oblast prostituce. Nejen kvůli přehledu čtenáře, ale také proto, aby bylo viditelné, jakým způsobem momentální zákony a vyhlášky České republiky v prostituci fungují a do jaké míry ovlivňují i práci sociálních pracovníků.

2.1 Zákon č. 40/2009 Sb.

V současné době prostituce není v právním řádu České republiky nijak souhrnně vyřešena. Vcelku jsou postihovány pouze jevy s ní spojené.³⁴ Tedy žena, která prostituci provozuje, nemůže být trestně stíhána za činnost, kterou vykonává. Může být však stíhána, pokud své služby nabízí v blízkosti škol nebo zařízení, určených pro děti. Jde o trestný čin, obsažený v zákoně trestního zákoníku:

Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, § 190 zákon č. 40/2009 Sb.

1. *„Kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“*
2. *„Kdo organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“*
3. *„Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2*
 - a. *nejméně na dvou takových místech, nebo*
 - b. *opětovně.“*³⁵

Dále mohou být trestně postihnuty osoby, finančně profitující na činnosti či poskytující prostor osobám nabízejícím sexuální služby. Jedná se o trestný čin kuplířství:

„Kuplířství § 189 zákona č. 40/2009 Sb., odst. 1

(1) Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo

³⁴ CHMELÍK, Jan a kolektiv, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 63.

³⁵ § 190 zákona č. 40/2009 Sb., prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (trestní zákoník), ve znění platném k 1.1.2015.

kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

b) jako člen organizované skupiny.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt. ³⁶

K prostituci bohužel neodmyslitelně patří i trestný čin „obchodování s lidmi“, který zahrnuje prostituci, ale i další oblasti, jako je otroctví, různé formy vykořisťování apod. Je obsažen v zákoně trestního zákoníku:

„Obchodování s lidmi § 168 zákona č. 40/2009 Sb.

(1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá dítě, aby ho bylo jiným užito

a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

b) k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla,

c) k službě v ozbrojených silách,

d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo

kdo kořistí z takového jednání, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo jinou osobu než uvedenou v odstavci 1 za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo zneužívaje jejího omylu, tísně nebo

³⁶ § 189 zákona č. 40/2009 Sb., odst. 1, Kuplířství (trestní zákoník), ve znění platném k 1.1.2015.

závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby jí bylo jiným užito

a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

b) k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jejího těla,

c) k službě v ozbrojených silách,

d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo

kdo kořistí z takového jednání.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) vydá-li takovým činem jiného v nebezpečí těžké újmy na zdraví nebo smrti,

c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

d) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 těžkou újmu na zdraví,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(5) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

(6) Příprava je trestná.³⁷

Dále zahrnují prostituci také stále platné části starších zákonů, jako je zákon č. 241/1922 Sb. o potírání pohlavních nemocí.

³⁷ § 168 zákona č. 40/2009 Sb., obchodování s lidmi (trestní zákoník), ve znění platném k 1.1.2015.

2.2 Obecní vyhlášky

Je rovněž důležité zmínit závazné vyhlášky proti prostituci. Tyto vyhlášky tedy ovlivňují ženy, které nabízejí své služby na ulici. Obce díky nim získávají pravomoc plošně zakázat provozování prostituce. Mohou si tedy určit, že prostituci nebudou postihovat vůbec, či ji naopak zakážou kompletně na veškerém obecním území, anebo vymezení místa, kde je možné prostituci nabízet a provozovat.³⁸

Příkladem mohou být obecní vyhlášky proti poskytování prostituce na ulici, uplatňující se např. v Praze. Zde se prostituující osoby svou činností dopouštějí přestupku a pokuta se může pohybovat až do výše 1000 Kč. Pokud osoba s přestupkem souhlasí a nedisponuje hotovostí, obdrží poštovní poukázku s vyčíslenou pokutou. Když nebude souhlasit, že učinila přestupek, je vše předáno správnímu řízení. Pokuta se pak může vyšplhat až na 30000 Kč. V případě opakovaného stejného přestupku může pokutu doprovázet i trest zákazu pobytu v dané obci. Nejdéle však po dobu 3 měsíců. Vyhlášky mohou negativně ovlivnit ženy poskytující sexuální služby za úplatek.³⁹

Problematickým jevem je často nedůvěra k policii při prokazování, že žena spáchala tento přestupek. Existují případy, kdy klientky organizace Rozkoše bez rizika (dále jen R-R) uvádějí obvinění z přestupku v lokalitě, kde svou činnost neprovozovaly, pouze se v oblasti nezávazně pohybovaly. Jsou různé způsoby, jakými policisté dokazují spáchání přestupku, ale dle výpovědí klientek organizace R-R nejsou vždy důkazy jednoznačné či pravdivé. V dnešní době dokonce některá města a obce využívají bezpečnostní agentury dokumentující pohyb žen, klientů a kuplířů na ulici, a sesbírané důkazy posílají předávají policii. Prostituující ženy mají k vyhláškám respekt, a proto se svými nabízenými službami ustupují do postranní, což může mít za následek nárůst násilí páchaném na těchto ženách. Také často souhlasí s praktikami, které je ohrožují, kvůli nedostatku klientů a spěchu při domluvě o poskytnutí služby.⁴⁰

³⁸ KUTÁLKOVÁ, Petra, Hana MALINOVÁ, Jana POLÁKOVÁ, Lucie ŠÍDOVÁ a Jan LOSENICKÝ. TAK TOHLE NE!: Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení. Brno: ROZKOŠ bez RIZIKA, 2016, s. 38. ISBN 978-80-260-9628-3

³⁹ KUTÁLKOVÁ, Petra, Hana MALINOVÁ, Jana POLÁKOVÁ, Lucie ŠÍDOVÁ a Jan LOSENICKÝ. TAK TOHLE NE!: Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení, s. 38-39.

⁴⁰ Tamtéž, s. 39 - 40.

3 PRÁCE S PROSTITUJÍCÍMI ŽENAMI

3.1 Resocializace v prostituci

Jednou ze stěžejních kapitol mé bakalářské práce je právě resocializace. Mým cílem je přiblížit čtenáři, co vlastně resocializace znamená, jaký způsobem ženy odcházejí ze sexbyznysu, co doprovází odchod, a také lehké nastínění příběhů žen, jimž se podařilo tento byznys opustit. Dále zmíním zkušenosti projektu Magdala, který ženám pomáhá.

Faktory, ovlivňující ženy při vstupu do prostituce, jsou již uvedené v kapitole výše. U resocializace se dá obecně říci, že je to tzv. vystoupení z prostituce. Nejdůležitější je, aby si žena reálně uvědomovala, co od odchodu z prostituce očekává a jak jí její nejširší okolí může pomoci.⁴¹

Podněty pro ukončení tohoto povolání se mohou odlišovat. Jedná se o faktory, které se často vzájemně časově prolínají. Na odchod z prostituce mohou mít vliv duševní faktory, klienti se začnou ženě znechucovat nebo je začne nenávidět. Dále zdravotní faktory, kdy žena byla kupříkladu znásilněna či začíná trpět úzkostí. Velký vliv mají také ekonomické faktory, což je např. horší získávání finančních prostředků, menší zájem o nabízené služby či konkurence ze strany mladších žen nabízejících rizikovější praktiky. Ty, co nabízejí více rizikových praktik a své zdraví odsouvají do pozadí, mají větší šanci k lepšímu výdělku. Zde přichází situace uvědomění si, že zájem o ně klesá a jejich budoucnost se stává aktuálním tématem.⁴²

Pokud se tedy klientka rozhodne skončit s prostitucí, tak přizvaný sociální pracovník se musí prvotně zaměřit na její budoucí zaměstnání.⁴³ Ve většině případů totiž žena žije osamocně či s partnerem bez příjmů a není k dispozici nikdo, kdo by jí po finanční stránce pomohl. Je tedy lepší, aby sociální pracovník spoléhal pouze na to, že žena si bude muset pomoci sama. Často jim chybí běžné dovednosti (disciplína, dochvilnost atd.), které jsou pro vykonávání legálního zaměstnání potřeba. A je velmi důležité, aby tyto dovednosti získaly. Ukotvení se na trhu práce, a díky tomu možnost

⁴¹ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 260.

⁴² ŠÍDOVÁ, Lucie. POLÁKOVÁ, Jana a Hana MALINOVÁ. Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce. Brno: Rozkoš bez rizika, 2013, s. 90. ISBN 978-80-260-4963-0

⁴³ Gojová, Vendula, Sociální patologie, Ostrava: Ostravská univerzita, 2013, s. 54.

začít s novým zaměstnáním, se hodně odvíjí od schopnosti komunikace a také na jejich etnickém původu. Problémovým jevem je zde nízké vzdělání, proto je pro tyto ženy nabídka na trhu práce výrazně omezená. Není nic nezvyklého, že problémem může být také barva pleti. V tomto případě může sociální pracovník využít kontaktu se zaměstnavateli, kteří již nějakou, například romskou, klientku zaměstnávají a mají s ní dobré zkušenosti. Jako pracovnice se dají dobře využít při úklidu továrních prostor, domů, vagonů apod. I přes všechny snahy a přístupy zaměstnavatelů jsou tyto ženy často pracovně zneužívány, např. odpracují 10 hodin, zaměstnavatel jim oznámí, že to bylo pouze na zkoušku a ony odcházejí s výdělkem 250 Kč.⁴⁴

Odchod z prostituce samozřejmě přináší celou řadu obav. Je důležité, aby se klientka se svými starostmi mohla svěřit a promluvit si o nich. Otázkou doprovázející odchod může být: Jsem schopná se uživit? V tomto případě by se měl s klientkou vytvořit plán výdajů a také plán, podle něhož si může naspořit. Ženy si v této fázi mohou uvědomovat, že díky práci v sexbyznysu ztratily představu o hodnotě peněz. Musejí si odeprít drahé kosmetické úpravy nebo časté odměňování se nákupem „zbytečností“. Největší výdaje, které ženy měly, jsou mnohdy zahrnuty v jízdách taxíkem a vyživování svých partnerů. Dalším otázkou je, zda se začlení do společnosti. Jejím původcem je např. existence přátel pouze v sexbyznysu či dlouholetá propast v kontaktu se svými dřívějšími přáteli. Problémem může být rovněž nízké sebevědomí nebo neschopnost akceptovat autority. Je nutné změnit i styl oblékání a komunikace, jelikož v prostituci bylo třeba komunikovat a oblékat se zcela jiným způsobem, než se od nich očekává ve společnosti, do níž se chtějí integrovat. Dále si mohou klást otázku: „Jak si mám sehnat práci?“. Také je doprovází strach z návštěv úřadu, vyřizování sociálních dávek apod. Bojí se totiž, že druzí poznají, co dříve provozovaly za povolání. Další velkou neznámou je životopis. Nevědí, co do životopisu napsat, či jak ho psát. Jakým způsobem zaobalit informace, aby při pohovorech nemusely odpovídat na otázky typu: Proč jste tak dlouhou dobu nikde nepracovala? Pokud si chtějí uchránit své soukromí, nutí je prostituce vést dvojí život a lhát ostatním. Do sítě lží se později zaplétají, nepamatují si, komu co řekly o své minulosti, a v této fázi opravdu nepotřebují, aby je jejich předešlý způsob života dostihl. Za svou kariéru vystřídají velký počet partnerů a není v lidských silách zapamatovat si všechny tváře. Obávají se tedy také rizika setkání se v zaměstnání s bývalým klientem s dobrou pamětí. Na povrch se derou i další obavy: Je možné, abych

⁴⁴ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 261.

zvládla mít pouze jednoho sexuálního partnera? Vyskytl se případ, kdy si klientka v průběhu terapie našla nového přítele a poznala, že další sexuální partnery už ve svém životě mít nemusí.⁴⁵

S integrací do společnosti jsou úzce spjaty i finanční problémy. Bývalé prostitutky sou zvyklé na určitý obnos peněz, který jim přináší do života známky luxusu.⁴⁶ Nakupovaly drahou kosmetiku, chtějí být dobře oblečené a uvědomují si, že stále vypadají poměrně dobře a mladě. Velký problém zde hraje i možnost ubytování, která se po odchodu z prostituce díky jejich momentálním mnohem menším příjmům dosti zužuje. Pokud nesdílí domácnost s partnerem ochotným se do financování domácnosti zapojit, často se ženy vrací zpět k prostituci. Neznají prostě jiný způsob, jak vydělat potřebné peníze.⁴⁷ Některé migrující sexuální pracovnice dokonce vyživují své rodiny v zahraničí.⁴⁸

Jak jsem již uvedla výše, sexuální pracovnice ve většině případů trpí nízkým vzděláním, proto práce, kterou mohou vykonávat, nemusí být často nijak zajímavá. Proto může být dalším problémem při resocializaci nuda. Utíkají od partnerů, dětí či z azylových domů z prostého důvodu. Slušný život je nebaví a tolik nenaplňuje.⁴⁹ Běžný svět jim jednoduše nenabízí tolik adrenalinu a vzrušení, jako tomu je ve světě sexbyznysu.⁵⁰

Při resocializaci by měla pomáhající osoba spolupracovat se zkušenými kolegy a nikdy nepracovat sama, jelikož práce s touto cílovou skupinou může být značně nebezpečná. Klientce se sice podaří odejít ze světa prostituce, ale nikdo už nezaručí nenavrácení se zpět a nepodání informací o pomáhajících osobách svým pasákům. Vyskytl se i případ, kdy žena pomáhajícím pracovníkům sdělila, že si raději pomůže sama, protože nechce ohrozit jejich bezpečí. Prostředkem pro výhrůžky může být i rodina nebo případně její dítě. Mafie na ni vytváří nátlak, aby žena setrvala v této profesi. V takovém případě je dobré doporučit klientce pomocné organizace (např. policie,

⁴⁵ ŠÍDOVÁ, Lucie. POLÁKOVÁ, Jana a Hana MALINOVÁ. Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce, s. 90-93.

⁴⁶ Gojová, Vendula, Sociální patologie, s. 54.

⁴⁷ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 261.

⁴⁸ ŠÍDOVÁ, Lucie. POLÁKOVÁ, Jana a Hana MALINOVÁ. Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce, s. 75.

⁴⁹ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 261.

⁵⁰ Gojová, Vendula, Sociální patologie, s. 54.

charita), ale sociální pracovník by měl mít stále na paměti, jaké má žena/dívka šance do budoucna.⁵¹

Pokud ženy opravdu chtějí odejít z prostituce, další riziko nastává v situaci, kdy se nemají kam vrátit a pokud mají, nemohou se vrátit bez potřebných financí, které zadržují jejich pasáci. Ženy jsou tedy z finančních důvodů závislé buď na svém nynějším zaměstnání či na pasákovi.⁵²

Hlavním a nejdůležitějším předpokladem pro ukončení prostituce a oproštění se od tohoto světa je odhodlanost klientky. Jak už bylo výše uvedeno, z důvodu všech problémů, které přináší odchod ze sexbyznysu, je resocializace opravdu obtížná jak pro prostituující ženu, tak pro pomáhajícího pracovníka. Pro pracovníka je v tomto případě asi nejjednodušší a nejbezpečnější cestou prevence. Základními a nejnižšími cíli, kterých by měl pomáhající dosáhnout, je zvýšení sebevědomí klientky, získání co nejlepšího postavení, podílení se na získávání financí a udržení jejího dobrého zdravotního stavu.

Jak jsem již uvedla na začátku kapitoly, chtěla bych zde pro příklad i lehce nastínit pracovní příběh pomáhajícího projektu v práci s prostituujícími ženami a příběhy žen, kterým se podařilo opustit svět sexbyznysu.

Časopis Reflex na svých webových stránkách uvedl rozhovor se streetworkery znojemské České katolické charity. Oblast, v níž charita nabízí své služby, se nachází mezi Znojmem a státní hranicí. Kolem silnice E59 se vyskytuje spousta pouličních prostitutek a nočních klubů. Charita vykonává sociální práci na ulici a nabízí poradenské centrum ženám, které se dostaly do nepříznivé životní situace, či chtějí odejít z prostituce. Pracovnice byly dotazovány, zda je někdy některý z pasáků či majitelů klubů fyzicky napadl. Dle pracovnic jsou napadány nejvíce slovně, ale na to si již zvykly. Existují případy, kdy do nich při kontaktu s klientkou na silnici najíždějí auta. Upozorňují, že v takových situacích je potřeba být velmi opatrný, mít schopnost rychle reagovat a tým pracovníků musí být dobře sehraný. Při navštěvování nočních podniků je vždy doprovází řidič, který je pravidelně po půl hodině strávené v klubu kontaktuje. Charita dívkám či ženám nabízí možnosti vzdělávání se na počítači, učí je, jak správně vystupovat na veřejnosti, jak napsat životopis nebo zažádat o práci. Pracovnice uvádějí jako největší problém nedostatek času, který prostituující ženy mají. V klubech pracují od čtyř

⁵¹ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 261.

⁵² Gojová, Vendula, Sociální patologie, 2013, s. 54.

odpoledne klidně i do čtyř do rána. Přes den tedy spí a při takovém režimu je pro ně obtížné namotivovat se k pravidelnému docházení na kurzy. Dostávají se do fáze nedostatku fyzické i psychické síly a ztrácejí chuť něco měnit, jak uvádějí pracovnice charity. I přes všechna úskalí přichází znojenská charita s poměrně krutým příběhem se šťastným koncem. Klientka charity byla v České republice obchodována přibližně kolem jednoho roku. K provozování prostituce byla přinucena, dokonce musela nabízet sexuální služby v době své menstruace. Hygienické podmínky, v nichž musela žít, jí přivodily nemálo zdravotních problémů. Ve své rodné zemi měla manžela s dětmi, dokonce bylo možné, že se manžel na prodeji do České republiky podílel. Za dramatických podmínek se jí podařilo opustit klub, poté musela utíkat tři dny lesem, než se dostala domů. Po návratu domů se ale musela skrývat, jelikož majitelé klubu zjistili, kde se nachází. Žena kontaktovala policii pod příslibem svědectví. Policie ji pak společně s dětmi převezla zpět do České republiky. Pro bezpečí její i jejích dětí byla zahrnuta do programu podpory obětí. Dlouho dobu se s dětmi skrývala, při návratu byli všichni v opravdu špatném hygienickém stavu. Děti k matce ztratily pouto, na paměti měly jen to, že je opustila. Žena nebyla dlouhou dobu vůbec schopná mluvit o věcech, co se jí za tu dobu přihodily. Dlouhodobě se s ní i s dětmi pracovalo, a nakonec byla schopná najít si zaměstnání a děti začaly navštěvovat školské zařízení. V tomto případě se integrace obchodované sexuální pracovnice, i za velice nepříznivých podmínek, podařila.⁵³

Druhý článek hovoří o mladé studentce, vydělávající si na studium jako společnice na privátu. Dívka v rozhovoru uvedla, že touto prací se dá slušně vydělat. K práci se dostala při hledání brigády. Jako každý student sháněla přivýdělek s flexibilní pracovní dobou a na internetu dohledala možnost brigádně pracovat jako společnice na privátu. Kontaktovala tedy majitele, navštívila privát a hned druhý den už byla jeho součástí. Neměla ani problém z morálního hlediska, v článku uvádí, že má ráda jak sex, tak i peníze. Nervozita se u ní projevovala jen v prvním dni příjezdu na privát. Bála se, jak na ni budou ostatní dívky reagovat, zda s nimi vyjde. Vše proběhlo v pořádku, její pracovní náplní, jak sama uvádí, bylo připravit si pokoj, po každém klientovi vše vyčistit jako v nemocnici. Poté se osprchovala, oblékla do županu a čekala, až si ji nějaký klient vybere na internetu. První pracovní den zvládla obsloužit tři klienty a nezpozorovala žádné negativní pocity. Klientelu měla různorodou, muži prý mají strach chodit jen

⁵³ RADOVÁ, Lada. Od baru k tyči, na pokoj a zpět. Reflex [online]., 2006, [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/stary-reflex-tema-reflexu/23237/od-baru-k-tyci-na-pokoj-a-zpet.html>

k jedné sexuální pracovníci, někdo by je prý mohl poznat a udat. V privátu měly pracovnice právo veta, pokud se jim nějaký klient nezamlouval, jednoduše ho do bytu vůbec nevpustily. S agresivitou klienta si nikdy nesetkala, celý dům byl chráněn kamerovým systémem. Peníze si od klienta brala v hotovosti tzv. rovnou na ruku a 10 % poté odevzdávala pasákovi. Její průměrný výdělek za měsíc se pohyboval okolo 30 tisíc. Dívka měla dokonce v době, kdy provozovala prostituci, přítele. Tomu ale samozřejmě lhala o své „brigádě“. Stejně tak o tom nevěděl nikdo z rodiny, ani její přátelé. Provozovala prostituci rok a důvodem k odchodu byl strach z prozrazení. Jelikož v té době již bylo několik privátů odhaleno. Při poskytování rozhovoru uběhlo již pět let, co mladá dívka s touto činností skončila. Uvedla však, že jí tato práce chybí, a kdyby byla sama, klidně by se do světa sexbyznysu zase vrátila. K prostituujícím ženám se vyjadřuje negativně, podle ní je to spodina společnosti, ale ženy pracující v nočních klubech jsou na úplně jiné úrovni. Sama by do vykřičeného domu pracovat šla. Na konci rozhovoru byla dotázána, zda tuto práci může vykonávat každý. V tomto případě byla proti. Prý je to velký nápor na psychiku, a proto taková práce není jen tak pro někoho.⁵⁴

Pro onu dívku byl odchod z prostituce na základě jejích životních podmínek a podmínek při poskytování sexuálních placených služeb poměrně jednoduchý oproti předešlému příběhu. Při porovnání obou příběhů je viditelné, jak důležitá je při resocializaci životní situace, v níž se dívka nachází, a se kterou musí sociální pracovník umět pracovat.

3.2 Metody sociální práce s ženami poskytujícími placené sexuální služby

V této podkapitole představím metody důležité pro sociální práci s touto specifickou klientelou. Metody se odvíjejí od prostředí, ve kterém se vykonávají. Je možné rozdělit je na streetwork, neboli sociální práce na ulici, sociální práce v podnicích, kde jsou sexuální pracovníci zaměstnané, a institucionální pomoc.

⁵⁴ EuroZprávy.cz. Za den jsem zvládla i 15 klientů, někteří Češi chtějí divné věci, říká bývalá prostitutka [online]. 2016, poslední aktualizace 3.12.2016 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/175889-za-den-jsem-zvladla-i-15-klientu-nekteri-cesi-chteji-divne-veci-rika-byvala-prostitutka/>

Metody sociální práce v závislosti na prostředí

Streetwork

Streetwork je specifickou odrůdou terénní sociální práce. Jde o vyhledávání klientů, doprovodnou a mobilní sociální práci spojenou s pomáhající nízkoprahovou službou. Sociální práce je zde orientována na individuální klienty i skupiny s rizikovým chováním. Kontaktuje je v místech, kde se nejčastěji vyskytují.⁵⁵

Terénní sociální práce nezahrnuje pouze práci na ulici, ale navštěvují se i kluby a priváty, ve kterých sexuální pracovnice nabízejí své služby. Při terénní práci v klubech je nejobtížnější přesvědčit majitele či ochranku, aby pracovníky vůbec vpustili dovnitř. Majitelé se obávají o svou pověst, že někdo další získá informace o zdravotním stavu jeho sexuálních pracovnic. I u vlastníků podniků se vyskytují rozdíly v přístupu. Někteří terénní pracovníky vítají a rádi své dívky nechají pro bezpečnost klientů a udržení si dobrého jména přetestovat. Jiní zase pracovníky vpustí do klubu, ale nedovolí jim navázat kontakt se sexuálními pracovnicemi, spíše se chtějí pochlubit luxusním vybavením podniku.⁵⁶ Pokud terénní sociální práci vykonávají ženy, mají větší šanci do klubu proniknout. Také lépe navazují kontakt se zaměstnankyněmi, které nechtějí být kontaktovány muži, často s nimi totiž mají špatné zkušenosti. Některé poskytované služby odmítají, pro sociálního pracovníka je tedy důležité nevzdat se a navštěvovat klub opakovaně. Do terénu je doporučováno chodit ve dvojicích či trojicích. Některé kluby nabídnou sociálním pracovnícím i místnost pro testování. To vytváří ideální prostředí pro navázání bližšího kontaktu. Pracovnice si v takovém případě mohou rozdělit činnosti, jedna informuje o službách skupinu sexuálních pracovnic, druhá řeší problémovou situaci s individuální klientkou.

Při sociální práci v privátech je nejobtížnější vůbec priváty dohledat. Provádí se monitoring internetu, inzerátů v tisku apod. Sociální pracovníci posléze privát kontaktují stejně, jako to dělají klienti, tedy pomocí telefonu či internetu. Výhodou prostředí je možnost navázání osobnějšího rozhovoru, to se ale samozřejmě odvíjí od dané situace. V prostorách se může vyskytovat klient, pasák nebo může pracovník identifikovat týranou ženu. Podle toho si tedy pracovník vybere styl komunikace. Při prvním kontaktování privátu by měli sociální pracovníci prvotně zajistit své bezpečí. Návštěvu

⁵⁵ MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Praha: Portál, 2003, s. 242. ISBN 80-7178-549-0.

⁵⁶ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 264.

by nikdy neměli provádět jednotlivě, vždy minimálně ve dvou, nejlépe s třetím pracovníkem, jenž zůstane před domem a bude monitorovat okolí.⁵⁷

Pro terénní sociální práci jsou charakteristické činnosti, které má správný sociální pracovník vykonávat. První činností je monitoring dané situace. Jde ve zkratce o získávání základních informací o prostředí a první kontakt s klientkou. Jedná se např. o zjištění, na jakých místech dívky či ženy vyčkávají na klienta, jaké se otevřely nové kluby a jaká je jejich otevírací doba. Tyto informace se daří pracovníkům získávat od svých stálých klientek, či si je dohledají sami při práci v terénu. Dále jde o monitoring nabízených sexuálních služeb na internetu, novinové inzeráty apod. Při prvním kontaktu se mohou objevit i jazykové bariéry či nedostatečné vzdělání potenciálních klientek. Pokud jde o ženy jiné národnosti než české, dobře se dá dorozumět se Slovenkami. Problém v této národnostní skupině se objevuje v případě, kdy ženy nedisponují jakýmkoliv vzděláním a nerozumí většině odborných pojmů (bakterie, virus). Těžko se jim tedy vysvětlují zdravotní rizika jejich vykonávaných činností. Nesnadná komunikace, pokud pracovník neovládá jejich národní jazyk, je s Ruskami a Bulharkami. Oproti tomu s Rumunkami se dá komunikovat v angličtině.⁵⁸

Sociální pracovník nabízí při práci na ulici klientkám preventivní materiály. Organizace mají brožurky obsahující pravidla bezpečného sexu, informace o nebezpečných pohlavně přenosných nemocech, o drogách, závislostech, násilí. Informace o důležitých číslech se mohou tisknout na předměty, které ženy využívají např. zapalovače apod. Jako prevence proti pohlavně přenosným chorobám jsou poskytovány kondomy a jiné pomůcky. Věnování osobního alarmu či důležitých telefonních čísel jim naopak může pomoci při ohrožení života.⁵⁹

Některé organizace disponují pojízdnou ambulancí, mohou tedy nabízet po dohodě s klientkami gynekologicko-venerologické vyšetření. Pokud jsou k tomu správné hygienické podmínky a je přítomen způsobilý pracovník, provádějí se v klubech či privátech rychlotesty na HIV a syfilis z krve. Na ulicích, silnicích a nádražích jsou poskytovány pouze testy na HIV ze slin.⁶⁰

⁵⁷ MALINOVÁ, Hana; Šídová, Lucie, Ženy poskytující placené sexuální služby. In Nedělníková, Dana (ed.) Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007, s. 112.

⁵⁸ Tamtéž, s. 115.

⁵⁹ Tamtéž, s. 115-116.

⁶⁰ Tamtéž, s. 116.

Při práci s prostituujícími ženami nesmí chybět ani sociálně právní poradenství, neboli pomoc při vyřizování žádostí na úřadech, dojednání splátkových kalendářů, informování o dalších pomáhajících organizacích apod. Mohou využít psychosociální poradenství a zdravotnické poradenství, sloužící jako prevence SPI. Případně se poradit, jak se navzájem mohou chránit na ulici.⁶¹

Při krizové intervenci se řeší s klientkami jejich nepříznivá životní situace přímo na místě, ale jen do takového rozsahu, v jakém je sociální pracovník způsobilý. Posléze se sjednává spolupráce s ostatními organizacemi. Pomoc při integraci zpět do společnosti spočívá v zprostředkování azylového ubytování, přihlášení se na pracovní úřad, do pracovních agentur, právní poradenství atd.⁶²

3.2.1 Pravidla přístupu a kontaktování při terénní sociální práci

Při přístupu k činnostem vykonávaným sexuálními pracovníci by měl sociální pracovník dát najevo uznání jejich zaměstnání a celkového života, jaký si vybraly. Důležité je také sexuální pracovnice respektovat a nesoudit. Na základě životních zkušeností se mohou projevit negativní reakce při nesouhlasu či moralizování jejich povolání. Základem pro navázání dobrého pracovního vztahu je vytvoření dostatečné důvěry u klientky. Pracovník by také neměl při pomáhání prezentovat své osobní pocity a vystupovat jako kazatel. Musí si uvědomit, že pro ženy jsou nejdůležitější služby, které jim může nabídnout. Vše se odvíjí od souhlasu klientky. Pokud nemá zájem, pracovník nesmí zasahovat do jejího života či povolání. Mohl by jí tím i uškodit. Samozřejmě by ale neměl vzdávat snahu o to ženě pomoci jiným způsobem. Jako u každé jiné sociální práce, pracovník zjišťuje, co si žena doopravdy přeje a potřebuje. Musí ale brát na zřetel postižení stylem života a povoláním, z čehož vyplyne, že sexuální pracovnice často trpí tendencí nesdělovat úplnou pravdu či si vyloženě vymýšlet.⁶³

Pravidlem prvního kontaktování prostituující ženy je představení sebe, organizace, ze které sociální pracovník přichází, a dále co může nabídnout za služby. Pracovník zdůrazní, že on i jeho organizace jsou dostatečně věrohodní a zároveň vysvětlí potenciální klientce, popřípadě i pasákovi, že nemá nic společného např. s policií, tiskem a ani s nimi nemá navázanou žádnou spolupráci. Pokud je žena zrovna v kontaktu s jejím

⁶¹ MALINOVÁ, Hana; Šídová, Lucie, Ženy poskytující placené sexuální služby. In Nedělníková, Dana (ed.), s. 115.

⁶² Tamtéž, s. 116.

⁶³ Tamtéž, s. 112.

klientem, nevměšuje se pracovník do práce. Musí počkat, až bude mít volnou chvíli. Nabídne předměty prevence proti pohlavně přenosným chorobám, jako jsou např. kondomy či letáčky s informacemi. Zároveň nabídne bezplatné testování na HIV ze slin, popřípadě, jsou-li pro to dostatečné hygienické podmínky, tak i testování na HIV a syfilis pomocí rychlotestů. Pokud se provedou rychlotesty, výsledky se ženám sdělí i s potestovým poradenstvím. Vyplňují se také osobní karty, kde jsou při prvním kontaktu po ženě požadovány pouze základní informace. Vše ostatní se vyplňuje, až když navštíví poradenské centrum organizace. Pracovník aktivně klientkám naslouchá, reaguje na jejich otázky, popřípadě s nimi povrchově řeší jejich současné problémy. Při ukončení kontaktu předává vizitku a informace o organizaci, zároveň zdůrazní možnost navštívit poradenské centrum a jakým způsobem lze využít služby nabízené organizací. Pokud jde o návštěvu klubu, je dobré ještě ponechat vizitky i s brožurkami na baru.⁶⁴

3.2.2 Nejčastěji řešené problémy prostituujících žen

V obecné rovině se dají shrnout i problémy sexuálních pracovníc nejčastěji řešené se sociálním pracovníkem. Rozdělují se na krátkodobé a dlouhodobé. V krátkodobých, jak už bylo uvedeno v činnostech vykonávaných sociálním pracovníkem, jsou zahrnuty zdravotní problémy klientek. Nabízejí se tedy možnosti testování, posléze i léčení pohlavně přenosných chorob. Pomoc při hledání zaměstnání: kde hledat zaměstnání (internet, inzeráty, pracovní agentury), co se píše do životopisu, nácvik pohovorů či prvního telefonického hovoru s firmou (např. jak se představit, na co se dotazovat, rozloučit se). Sjednání ubytování, kde hledat ubytování, popřípadě pomoci ubytovny obvolat. Klientky si často uvědomují, že nemají dostatečné komunikativní dovednosti, bojí se po telefonu něco dojednat. Dále je poskytována pomoc při podávání žádostí o nové doklady, získání dlouhodobého pobytu či státního občanství. Podporují se práva klientek doprovázením na úřady, k soudům apod.⁶⁵

Dlouhodobé problémy, které sociální pracovník s klientkami řeší, zahrnují udržení si dobrého zdravotního stavu. To spočívá v podpoře při podstupování léčby a prevence. Zdravý člověk je i schopnější se proti chorobám bránit, mít dostatečné sebevědomí a nastavit si pravidla při poskytování placených sexuálních služeb. Pracuje se i na vyřešení

⁶⁴ MALINOVÁ, Hana; Šídová, Lucie, Ženy poskytující placené sexuální služby. In Nedělníková, Dana (ed.), s. 113..

⁶⁵ Tamtéž, s. 117.

problémových vztahů s rodinou, s dětmi, partnerem či partnerkou. Pro ženy trpící psychickými problémy či traumaty se sjednává kontakt s psychologem, při vážnějších problémech jsou kontaktována krizová centra. Zařizují se azylové domy pro matky s dětmi. Pokud se klientka dostane do výkonu trestu, je možné ji kontaktovat dopisy, navštívit či jí zajistit oblečení. Motivují a podporují se při léčbě z různých závislostí, nejčastěji jde o drogovou závislost, závislost na alkoholu apod. Vytváří se správné prostředí pro výchovu dětí, ženám se dávají rady, jak správně dítě vychovávat, jaké může mít volnočasové aktivity, pořádají se akce pro matky s dětmi. Prostitující ženy se tak připravují na vymanění se ze světa prostituce. To také obnáší osvojení si správného hospodaření s vydělanými penězi.⁶⁶

3.3 Institucionální pomoc

Institucionální pomocí je myšleno vytvoření bezpečného prostředí, kam můžou klientky přijít, svěřit svoje problémy a kde jim bude poskytnuta pomoc. Ideálně by v takovém centru měly pracovat pouze ženy, klientky mají vůči stejnému pohlaví větší důvěru. Sociální pracovnice by měla být všestranná. Při práci s touto specifickou skupinou se totiž setká s řešením velmi různorodých problémů. Nabízené sociální služby by měly klientkám pomoci udržet si své místo ve společnosti. Centrum může být pro prostitující ženy jistou psychickou podporou. Jsou i případy, kdy si žena přijde pouze popovídat a vyhledává konkrétní pracovníci, která v ní vzbudila pocit důvěry. Pokud takováto situace nastane, pracovnice musí být dostatečně empatická a ovládat dovednost aktivního naslouchání. Při řešení závažnějších problémů je systém pomoci lehce odlišný. Zde je důležitá týmová práce, kdy je sociální pracovnice ochotna hovořit s klientkou o všem, co klientku trápí. O konkrétních problémech se posléze radí s druhou pracovnící, jedná se např. o azylové ubytování, nové zaměstnání, péči o dítě apod. Nesčetně prostitující žen má děti, u nichž je ohrožen psychický i fyzický vývoj prostředím, ve kterém musejí žít. Proto organizace nabízejí programy jak pro samotné ženy, tak i pro matky s dětmi. Například organizace Rozkoš bez rizika pořádá divadelní představení, do kterého obsazují své klientky. Pro ně je to vytržení ze stereotypu jejich života. Představení slouží i jako prezentování negativních jevů spojených s provozováním prostituce. Dále se mohou podílet na pořádání akcí pro děti, kde klientky, matky dětí,

⁶⁶MALINOVÁ, Hana; Šídová, Lucie, Ženy poskytující placené sexuální služby. In Nedělníková, Dana (ed.), s. 117-118.

spolupracují na organizaci. Pokud jde o romské děti, na organizaci akce se často podílejí i další příbuzní. Navštěvují s dětmi i kina, zoologické zahrady a nabízejí také pobyty na horách. Pobyt je spojen např. s výukou anglického jazyka, běžkováním či se zde klientky s pracovníci učí ruční práce, jako je tkaní koberců, pletení košíků apod.⁶⁷

3.4 Prevence vyloučení z legálního trhu práce

Jak už bylo uvedeno výše, podstatnou částí resocializace je začlenění se zpět na běžný trh práce. Prevence proti vzniku propasti mezi sexuálními pracovníci a společností není snadnou ani krátkodobou záležitostí.

Nemalé procento prostituujících žen vyrůstalo v sociálně vyloučeném prostředí. Prevencí zde může být dlouhodobé zasazování se o to, aby dívky v takovém prostředí nemusely vyrůstat. V případě, že vyrůstaly ve vyloučené lokalitě, mohlo by být účinné vybudování povědomí např. o důležitosti vzdělání. Z důvodu nízkého vzdělání klientky trpí nedostatkem znalostí či účinnou finanční gramotností. To má posléze za následek finanční problémy, do nichž se často dostávají.⁶⁸

Dále by také mohlo pomoci přehodnocení navrhovaného zákona o prostituci. Momentálně navrhovaný zákon zahrnuje hlavně ochranu mravnosti a veřejného pořádku. Usiluje především o kontrolu a vymáhání peněz. Mělo by jít spíše o postavení sexbyznysu do stejné pozice jako legální zaměstnání. Vytvoří se tak větší ochrana sexuálních pracovníků, a ty by pak mohly snáze prosazovat svá práva. Obecně je problémem tohoto navrhovaného zákona nerovnost. Návrh zákona rozdílně postihuje zákazníka a poskytovatele, kdy zákazníka postihuje nižšími tresty. Problémovým dopadem zákona může být i nemožnost zůstat anonymní, vyřizování nutných dokladů každý rok, pravidelné povinné prohlídky, které si sexuální pracovníci bude hradit sama atd.⁶⁹

Nemalý vliv by rozhodně měla i změna pohledu společnosti na prostituující ženy a jejich nabízené služby. V médiích a jiných zdrojích jsou pracovníci popisovány ponižujícími či hanebnými termíny. Pokud se ve společnosti začne rozšiřovat nějaká pohlavně přenosná nemoc, automaticky je vina svalována na sexuální pracovníci. Lidé

⁶⁷ MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, s. 264 – 265.

⁶⁸ ŠÍDOVÁ, Lucie. POLÁKOVÁ, Jana a Hana MALINOVÁ. Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce, s. 105-106.

⁶⁹ Tamtéž, s. 106.

by se měli zamyslet nad tím, že se sama od sebe pracovnice chorobou nenakazila. Ve většině případů jsou to zákazníci, kteří po ženách vyžadují nebezpečné sexuální praktiky a často i poskytovatelky střídají. Společnost obecně přistupuje k prostituci jako k sociálně patologickému jevu, který by se měl vymýtit a nikdo o něj nemá zájem. Je to ale pravda? Z čeho tedy sexuální pracovnice žijí? Kde berou tak vysoké finance, že je pro ně posléze obtížné pracovat v běžném zaměstnání s nízkou mzdou? Kdo tedy využívá jejich služeb, že pro ně má význam vracet se každý den na své místo a poskytovat placené sexuální služby? Společnost by nejdříve měla posoudit svůj vlastní vliv, kterým sexbyznys zdánlivě podporuje, a až posléze někoho soudit či se snažit ho kontrolovat.⁷⁰

3.5 Pomáhající organizace

Pro efektivní sociální práci s prostituujícími ženami je samozřejmě nezbytný tým vyškolených pracovníků. V České republice existují organizace zaměřené na práci s prostituujícími ženami. Mají různorodé programy, ale ve výsledku jsou všechny zacílené na snížení negativních vlivů sexbyznysu na samotné sexuální pracovnice i na společnost. Ve své bakalářské práci se zaměřím na dvě pomáhající organizace: Rozkoš bez rizika s.r.o. a La Strada.

3.5.1 ROZKOŠ bez RIZIKA

Rozkoš bez rizika (dále jen R-R) byla založena v roce 1992 a jedná se o nestátní neziskovou organizaci, jejíž právní formou je zapsaný spolek. Cílem organizace je snižování rizik u prostituujících žen i u osob vyskytujících se ve světě sexbyznysu. Dále pak zmocnění a posílení žen, aby byly schopné vytvářet si své vlastní hranice a limity jak v pracovním, tak i osobním životě. Pomoc při prosazování vlastních práv. Zamezování rizikům nákazy pohlavně přenosnými chorobami v České republice. R-R nabízí registrované sociální služby, zdravotnické služby, právní informace (např. jak pomoc týraným ženám) a poskytnutí informací o světě sexbyznysu.⁷¹

R-R má vliv na legislativu ohraničující prostituci a také se zasazuje o uplatnění zákona, který bude chránit sexuální pracovnice. Jak už bylo dříve zmíněno, disponuje divadelním souborem Rozkoš. Představení divadla mají sociální charakter a účinkují v něm klientky i pracovnice organizace. Mezi další aktivity patří také úsilí o zavedení

⁷⁰ ŠÍDOVÁ, Lucie. POLÁKOVÁ, Jana a HANA MALINOVÁ. Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce, s. 106.

⁷¹ Výroční zpráva ROZKOŠ bez RIZIKA, z.s. : ROZKOŠ bez RIZIKA, 2016

sexuální asistence v České republice. Jde o pomoc lidem s hendikepem, duševním onemocněním či jiným znevýhodněním při práci s jejich sexualitou. Všechny zaměstnankyně R-R postupují podle etického kodexu a řídí se principy danými organizací. Jedná se o princip respektu a hodnocení, empowermentu, bezplatnosti, anonymity, nízkoprahovosti, důvěrnosti sdělení. Dále také princip dobrovolnosti, samostatnosti, individuálního přístupu. Klientky mají právo prezentovat své stížnosti a připomínky ke službám R-R. Také se řídí principem práce v pracovním prostředí cílové skupiny, poskytnutí služby v bezpečném prostředí centra R-R a dostupnosti poradenských služeb.⁷²

Organizace působí v rámci České republiky ve 12 krajích, krom Plzeňského a Karlovarského. Poskytují službu terénních programů, která zahrnuje navštěvování a poskytování služby v klubech, privátech, na ulici atd. R-R vlastní mobilní ambulanci, která je součástí terénních programů. Také nabízí odborné sociálně-právní poradenství využívané celoplošně v České republice v poradnách sídlících v Praze, Brně a Českých Budějovicích, tak i pomocí internetové poradny R-R. Terénní programy, poradenská centra a internetová poradna zprostředkovávají právní informace a zdravotnické služby, které mohou ženy využívat v rámci terénních programů nebo v poradenských centrech v Praze, Brně či Českých Budějovicích.⁷³

R-R vydala velice zajímavé a užitečné publikace, jako je např. „Jde to i jinak! Analýza vztahů sexuální práce, zákonů a policie“. Ta zahrnuje výsledky výzkumů prováděné organizací R-R a spolku Ulice Plzeň, které byly zaměřeny na nespravedlivý a nepřiměřený přístup policie k prostituujícím ženám. Další publikací je „Ze sexbyznysu na trh práce?“. Tato publikace vyšla v rámci stejnojmenného projektu, jde zde popsána legalizace prostituce v Německu, Nizozemsku a momentální postoj České Republiky vůči prostituci. Upozorňuje i na světlé stránky prostituce, motivaci, díky které ženy vstupují do světa sexbyznysu. Co s sebou přináší odchod z prostituce. Příklady pracovního poradenství a představení sexuální asistence. Publikace „Tak tohle NE!

⁷² ROZKOŠ bez RIZIKA [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/o-nas/rozkos-bez-rizika>

⁷³ ROZKOŠ bez RIZIKA [online]., 2010-2017 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/o-nas/rozkos-bez-rizika>

Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení“ pojednává o nebezpečí páchaní násilí na sexuálních pracovnících a radí, jakým způsobem řešit či preventivně zabránit násilí.⁷⁴

3.5.2 LaStrada Česká republika o. p. s.

Organizace La Strada je stejně jako R-R nestátní neziskovou organizací. Je zaměřena na pomoc při řešení problematiky obchodování s lidmi.⁷⁵ Klade si za cíl vytvoření rovnocenných šancí, překonání předsudků a odstranění rozdílů vytvořených mezi společnostmi a obchodovanými lidmi či ohroženou skupinou. Zasazuje se o dodržování lidských práv. Pomáhá při překonávání nerovných příležitostí. Často mají ohrožené osoby při pokusu o začátek nového života znevýhodněnou počáteční pozici oproti ostatním. Zastává feminismus ve smyslu mít právo na jiný názor či přístup, nežli mají ostatní. Podporuje klienty v samostatnosti, posilují jejich sebedůvěru a také to, aby získali zpět moc nad svým životem. Organizace odmítá abolicionistický přístup k prostituci. Nabízení placených sexuálních služeb považuje, pokud s tím osoba souhlasí, za legitimní zaměstnání.⁷⁶

La Strada nabízí pomocné služby:

1. Odborné sociální poradenství

Po dlouhou dobu organizace La Strada pracovala pouze s obchodovanými prostituujícími ženami. Posléze svoje působení rozšířila dál. Své služby začala nabízet i ženám z jiných oblastí obchodování s lidmi. Ve většině případů šlo o nucenou práci. Později pod svá křídla přijala i obchodované muže. Odborné sociální poradenství mohou klienti využít buď telefonicky či při osobním rozhovoru. V této organizaci není povinností, aby byl potencionální klient státním občanem České republiky, a vše může samozřejmě proběhnout v anonymitě.

Hlavním cílem je zde pomoc při vyřešení problematické životní situace a zamezení vyloučení ze společnosti. Dále pak zmírňování negativních jevů vzniklých trestnou činností vykořisťováním a obchodováním s lidmi. Poskytování potřebných informací jako prevence proti špatnému zacházení v pracovních činnostech a zmenšování rizik nerovnostního postavení. Podpora prosazování klientových zájmů a práv.⁷⁷

⁷⁴ ROZKOŠ bez RIZIKA [online]., 2010-2017 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/ke-stazeni/knihy>

⁷⁵ La Strada [online]., © 2015 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.strada.cz/cz/o-nas>

⁷⁶ Výroční zpráva La Strada Česká Republika o.p.s. Praha: La Strada Česká Republika o.p.s., 2015.

⁷⁷ Tamtéž, s. 8.

2. Azylové ubytování

Pomáhající organizace svým klientům poskytla první azylový byt v roce 2000. Jednalo se o azylové ubytování určené pouze ženám. V průběhu let se organizace rozrostla o mužskou klientelu, a tak nabídla ubytování i jim. Třetí byt byl otevřen v 2015. Momentálně tedy La Strada disponuje třemi azylovými byty. Adresy bytů jsou pochopitelně utajeny. Ve dvou ze tří bytů nabízejí zaměstnanci organizace krizovou pomoc a vykonávají noční služby. Třetí byt slouží jako tzv. výstupní byt. Je určen pro dlouhodobé klientky/klienty, usilující o integraci zpět do společnosti.

Hlavním cílem je poskytnutí bezpečného ubytování. Zajištění základních materiálních i finančních potřeb. Důležitý je zřetel na bezpečnost klientek/klientů. Zprostředkovává se prostor pro smysluplné volnočasové aktivity, podporuje uchopení moci nad svým životem. Stejně jako u odborné sociální pomoci jde o zmírnění negativních jevů vzniklých trestnou činností, vykořisťováním a obchodováním s lidmi⁷⁸

3. Krizová pomoc

Je poskytována klientům a klientkám, kteří jsou aktuálně ohrožováni na zdraví či životě. V této organizaci služba vypadá následovně: 7 dní a 7 nocí jsou sociální pracovníci v nepřetržitém kontaktu s daným klientem či klientkou. Slouží k tomu čtyři krizová lůžka, které osoby opouštějí po tzv. krizovém týdnu, aby uvolnili místo novým klientkám či klientům. Služba může být nabízena i ambulantně, zde je pak možnost využívání služby anonymně. Hlavním cílem je zprostředkování krizové intervence a umírnění ohrožení života či zdraví osob využívajících danou službu.

Dále pak organizace také nabízí telefonickou krizovou intervenci, práci v terénu, nízkoprahovou poradnu, školení, prezentace a přednášky.⁷⁹

⁷⁸ Výroční zpráva La Strada Česká Republika o.p.s. Praha: La Strada Česká Republika o.p.s., 2015, s. 7.

⁷⁹ Tamtéž, s. 6.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce je zprvu seznámit čtenáře s tím, co vlastně vůbec prostituce znamená. Jaký druh žen prostituci vykonává, rozdělení prostituujících žen podle typu, druhu a formy prostituce. Další důležitou částí jsou podněty, které ženy motivují k tomu stát se sexuální pracovníci. Je poukázáno na to, že motivy se od sebe výrazně odlišují. V dnešní době je zaujímán postoj k prostituujícím ženám jako k osobám nabízejícím placené sexuální služby dobrovolně, ne-li dokonce pro zábavu. Samozřejmě, ve světě sexbyznysu existují sexuální pracovníce, pro něž je tato práce i koníčkem. Bohužel je ale větší procento žen, které jsou donuceny toto „povolání“ vykonávat vlivem vnějšího okolí, nebo to pro ně je racionálně nejvýhodnější zdroj obživy.

Prostituce je také jedním z nejstarších řemesel světa. Objevovala se už v eposu o Gilgamešovi a postupem času se rozrůstala. Vznikala jako prostituce posvátná a pomalu se přetrafovala až do prostituce legální. Při prvních zmínkách o legální prostituci je patrné, že účelem jejího vzniku byla ochrana prostituujících žen, dívek a odstranění negativních jevů dopadajících na společnost jejím vlivem. V každém období se ale samozřejmě prostituce vyvíjela jinak. V Antice rozdělovala ženy podle jejich postavení ve společnosti a prostituce nebyla vnímána až tak negativně. Pohled na prostituci ve středověku byl do jisté míry ovlivňován křesťanstvím, bylo na ni nahlíženo velmi drasticky, a přesto prostituce v tomto období zažívala chvíle největšího rozkvětu. Moderní společnost poté přicházela s hnutími proti prostituci a se zákony, které ji ohraničovaly. Oproti tomu ale vznikl i Aboliční zákon odmítající nespravedlivé zacházení s prostitutkami. I v moderní společnosti, následkem války, byl však viditelný značný rozvoj prostituce.

Dle mého názoru je také důležité v mé práci uvést zákony, které mají vliv jak na samotnou prostituci, tak i na negativní jevy s ní spojené. V dnešní době v České Republice neexistuje zákon, který by mohl sexuální pracovníci postihnout za provozovanou činnost. Může být postihnuta pouze, pokud placené sexuální služby nabízí v blízkosti výchovných zařízení pro mládež. Zároveň jsou trestně postihnutelné negativní jevy spojené s prostitucí, jako je např. kuplířství či obchodování si lidmi. Dále existují obecní vyhlášky, které opravňují samotné obce zakázat prostituujícím ženám nabízet své služby klidně i na celém svém území. To může mít negativní dopad na sexuální

pracovnice už jen z hlediska toho, že jsou nucené uchýlit se na okraj měst, obcí či vesnic. V tom případě jsou náchylnější k tomu, stát se oběťmi násilí, kterému je pobývání na okraji vystavuje. Je zde menší koncentrace lidí a společenského života a tím pádem i absence blízké a rychlé pomoci.

Důležitou kapitolou mé bakalářské práce je sociální práce s prostituujícími ženami a s ní spojená resocializace. U žen vznikají motivy jak pro příchod do světa sexbyznysu tak i pro jeho opuštění. Pokud má žena zájem o to přestat nabízet sexuálně placené služby a integrovat se zpět do společnosti, přichází důležitá úloha sociálního pracovníka. Ženy trpí nedostatkem vzdělání, ztratily povědomí o přijatelném společenském vystupování. Nejdůležitější pro odchod z prostituce je samotná odhodlanost ženy. Pro sociálního pracovníka a pro jeho klientku není proces resocializace nijak snadný ani bezpečný. Pracovník by měl pracovat hlavně na zvyšování sebevědomí klientky. Odchod z prostituce také vyvolává u ženy nesčetně obav a je důležité, aby se s nimi mohla někomu svěřit. Sociální pracovník by měl ženě poskytnout prostor pro prezentaci toho, co jí trápí, co si přeje. Musí umět s požadavky a starostmi klientky pracovat. Důležité je také urychleně zprostředkovat klientce nové zaměstnání. Jako sexuální pracovnice jsou totiž zvyklé na pravidelný přísun peněz. Resocializaci klientky samozřejmě doprovázejí i problémové jevy, jako je např. nuda všedního života, kdy v běžném životě ženám chybí adrenalin a vzrušení. Problém může nastat i v novém zaměstnání, jelikož poskytovaná mzda za práci jim k životu jednoduše nestačí. Proto je také důležité, aby sociální pracovník pomohl klientce naučit se pracovat a hospodařit s financemi. V kapitole o resocializaci je pomocí rozhovoru představen přímý pohled na práci terénních pracovníků, nabízejících pomoc prostituujícím ženám. Pro příklad jsou uvedeny také dva rozdílné příběhy bývalých sexuálních pracovnic. V prvním je jasně viditelné, že žena díky tomu, že byla obchodována, měla odchod z prostituce mnohem obtížnější než dívka v druhém příběhu. Dívka z druhého příběhu si totiž práci v prostituci vybrala sama a brala ji do jisté míry jako běžné zaměstnání. Nehledě na to, že pracovala také, na obvyklé poměry v sexbyznysu, ve velmi slušných podmínkách, a proto pro ni byl odchod z prostituce o dost snadnější.

Pro sociální práci s prostituujícími ženami jsou důležité metody, které pracovníci využívají. Metody se odvíjejí od prostředí, v jakém se využívají. Jednou z metod je streetwork, jinak řečeno práce na ulici. Nezahrnuje pouze klientky vyskytující se na

ulicích, silnicích apod., ale v rámci této metody se navštěvují i kluby či priváty, ve kterých sexuální pracovnice působí. U privátů a klubů je pro sociálního pracovníka často obtížné už jen dostat se vůbec dovnitř. Je tedy důležité, aby si vytvořil kladný vztah s majitelem či ochrankou, a mohl tak sexuálním pracovnícím nabídnout své služby. Na ulici by měl sociální pracovník brát na zřetel, že své služby nabízí v době, kdy žena pracuje. Neměl by zasahovat, pokud sexuální pracovnice zrovna hovoří s klientem. Při kontaktování žen je důležité dodržovat správné přístupy a způsoby kontaktu, podle metodické příručky pro výkon terénní sociální práce s ženami nabízejícími placené sexuální služby. Dále také existuje institucionální pomoc. Ta vytváří bezpečné prostředí pro klientky, kam se mohou přijít svěřit s nepříznivou životní situací a využít sociální služby, které daná organizace nabízí.

Prevenčí proti segregaci a špatnému začleňování se zpět na trh práce může být starost o to, aby dívky nevyrostaly ve vyloučených lokalitách. To má totiž často za následek vstup do světa sexbyznysu. Dále jsou důležité také změny v navrhovaném zákoně o prostituci. Měl by více usilovat o rovnost práce v sexbyznysu s běžným legálním zaměstnáním. Na základě toho by se pak vytvořilo bezpečnější prostředí pro ženy poskytující placené sexuální služby. Změnit postoj k prostituci by měla také společnost. Přichází s názory, že o prostituci nikdo nestojí, že by měla být ze společnosti odstraněna. Pokud je tomu tak, odkud sexuální pracovnice berou peníze? Proč je tedy prostituce stále provozována a točí se v ní takové množství peněz, že je tato profese pro některé ženy či mladé dívky tak lákavá? Z velké části jsou totiž živeny členy společnosti, kteří jejich služby vyhledávají. Při demonstrování pohoršených a odsuzujících názorů by se měla společnost nejdříve podívat na to, jak sama přispívá na fungování světa sexbyznysu a zda prapůvod této problematiky neleží někde úplně jinde než u samotných žen poskytujících sexuální služby.

Sociální práce by nejspíše nefungovala tak efektivně bez podpory organizací. Proto jsem ve své práci představila dvě organizace, které v České republice nabízejí každá trochu jinou pomoc právě prostituujícím ženám. Dobře fungující organizace Rozkoš bez rizika pracuje pouze s prostituujícími ženami. Usiluje o prosazování jejich práv, o zplnomocnění a posílení žen, poskytuje preventivní pomůcky a brožurky proti nákaze pohlavně přenosnými chorobami. Upozorňuje sexuální pracovnice na násilí, které na nich může být páčáno. Také nabízí ženám zdravotní služby, jako je např. testování na

HIV a syfilis z krve. Zasaduje se za realizaci zákona, který ochrání sexuální pracovnice. Svou působnost rozšířila už do dvanácti krajů České republiky a je vlastníkem mobilní ambulance, využívané při terénní práci. Má poradenská centra sídlící v Praze, Brně a Českých Budějovicích. Vydala i několik publikací o světě sexbyznysu.

Oproti tomu organizace La Strada dříve nabízela své služby, stejně jako Rozkoš bez rizika, pouze sexuálním pracovnícím. Dnes však svou působnost rozšířila i na jiným způsobem vykořisťované či obchodované muže a ženy. Zasaduje se o nastolení rovnosti, odstranění předsudků, kterým je často tato skupina vystavována.

SEZNAM LITERATURY

- DUFOUR, Pierre. Dějiny prostituce I.: Starý Orient, Egypt, Izrael, Řecko. Olomouc: Fontána, 2003.
- CHMELÍK, Jan a kolektiv, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2003.
- GOJOVÁ, Vendula, Sociální patologie, Ostrava: Ostravská univerzita, 2013
- MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Praha: Portál, 2003, s. 242. ISBN 80-7178-549-0.
- MALINOVÁ, Hana, Prostituce. In Matoušek, Oldřich (ed.), Sociální práce v praxi, Praha: Portál s.r.o., 2005.
- MALINOVÁ, Hana; Šídová, Lucie, Ženy poskytující placené sexuální služby. In Nedělníková, Dana (ed.) Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007.
- KUTÁLKOVÁ, Petra; MALINOVÁ, Hana, POLÁKOVÁ, Jana, ŠÍDOVÁ, Lucie a LOSENICKÝ, Jan. TAK TOHLE NE!: Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení. Brno: ROZKOŠ bez RIZIKA, 2016.
- RINGDAL, Nils Johan. Nejtěžší povolání světa: kapitoly z dějin prostituce. Brno: Doplněk, 2000.
- ŠÍDOVÁ, Lucie; POLÁKOVÁ, Jana a Hana MALINOVÁ. Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce. Brno: Rozkoš bez rizika, 2013.
- URBAN, Lukáš; Dubský Josef, Sociální deviance, Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008
- VANÍČKOVÁ, Eva. *Dětská prostituce*. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005
- ZIKMUNDOVÁ, Martina, Prostituce. In Weiss, Petr a kolektiv (eds.), Sexuologie. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2010.

Internetové zdroje

- ROZKOŠ bez RIZIKA [online]., 2010-2017 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz>
- *La Strada* [online]. © 2015 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.strada.cz/>

- RADOVÁ, Lada. Od baru k tyči, na pokoj a zpět. Reflex [online]., 2006 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/stary-reflex-tema-reflexu/23237/od-baru-k-tyci-na-pokoj-a-zpet.html>
- EuroZpravy.cz. Za den jsem zvládla i 15 klientů, někteří Češi chtějí divné věci, říká bývalá prostitutka [online]. 2016, poslední aktualizace 3.12.2016 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/175889-za-den-jsem-zvladla-i-15-klientu-nekteri-cesi-chteji-divne-veci-rika-byvala-prostitutka/>

Další zdroje

- Výroční zpráva La Strada Česká Republika o.p.s. Praha: La Strada Česká Republika o.p.s., 2015.
- Výroční zpráva ROZKOŠ bez RIZIKA, z.s. : ROZKOŠ bez RIZIKA, 2016
- § 190 zákona č. 40/2009 Sb., prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (trestní zákoník), ve znění platném k 1.1.2015.
- § 189 zákona č. 40/2009 Sb., odst. 1, Kuplířství (trestní zákoník), ve znění platném k 1.1.2015
- § 168 zákona č. 40/2009 Sb., obchodování s lidmi (trestní zákoník), ve znění platném k 1.1.2015.

ABSTRAKT

MATYÁŠOVÁ, E. Úloha sociálního pracovníka v integraci klientek pracujících v prostituci. České Budějovice 2018. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra etiky, psychologie a charitativní práce. Vedoucí práce Mgr. Martina Pavelková.

Klíčová slova: prostituce, sociální práce, resocializace, sexbyznys, prostituující žena, metody sociální práce.

Cílem této práce je představení procesu resocializace žen nabízejících placené sexuální služby a metod sociální práce, které využívají sociální pracovníci při práci s prostituujícími ženami. Dále také představení organizací, které těmto ženám pomáhají.

V první kapitole je vysvětlen pojem prostituce. Charakteristika a typologie žen, které nabízejí placené sexuální služby. Dále pak druhy, formy prostituce a co motivuje ženy pro vstup do prostituce. Také stručně shrnuje historii prostituce, od antiky až po soudobou společnost. Druhou kapitolou je legislativa v České republice, která trestně ohraničuje prostituci a jevy s ní spojené. Ve třetí kapitole je vysvětlen samotný proces resocializace. Co doprovází odchod ze sexbyznysu a rozdílné příběhy dvou sexuálních pracovníků, kterým se podařilo tento svět opustit. Dále jsou představeny metody, které využívají sociální pracovníci při práci s prostituujícími ženami. Také možnosti prevence proti vyloučení těchto žen, z legálního trhu práce. V této kapitole jsou zmíněny organizace pomáhající této specifické skupině. Jedná se o organizace ROZKŮŠ bez RIZIKA a La Strada.

ABSTRACT

The role of a social worker during integration of clients working in prostitution industry.

Key words: prostitution, social work, resocialization, sex business, prostitute woman, methods of social work

The aim of this thesis is the introduction of resocialisation process of women offering paid sexual services and methods, which are used by social workers during interactions with female prostitutes. Furthermore, this thesis introduces selected organisations, which help aforementioned women.

The first chapter of this thesis explains the concept and meaning of prostitution and personality traits and typology of women offering paid sexual services. Further, types, forms of prostitution and what motivates women to enter prostitution is explained. This chapter also briefly summarizes the history of prostitution from antiquity to contemporary society. Second chapter consists of czech legislative, which defines legality of prostitution and related phenomena. Third chapter explains the process of resocialisation itself, what accompanies leaving the sex business and narrative of two sexual workers, who managed to leave the sex business. This chapter is also comprised of method used by social workers during their interactions with female prostitutes and possibilities of preventing the exclusion of prostituting women from legal labour market. In this chapter are also mentioned organisations, which are helping this specific group. In particular, organisation ROZKOŠ bez RIZIKA and La Strada.